

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

No endorsement of AgEcon Search or its fundraising activities by the author(s) of the following work or their employer(s) is intended or implied.

kiemelkedő jelentősége van, s hogy a vállalati érdekeltségnek ezt a strukturális elemét a jövőben is nem elfojtani, hanem erősíteni kell.

Az ülésszak egyik fontos megállapítása az volt, hogy tágabb teret kell adni a teljesítménytől függő ösztönzésnek és az ennek alapján történő nagyobb differenciálásnak.

László János A termelési szerkezet és a gazdasági szabályozók című referátumában (Gazdaságpolitikai szekció) hangsúlyozta,

hogy az elmúlt években sokszor alakult ki ellentmondás tervcéljaink és a főbb szabályozók hatása között. Amennyiben az árak és nyereségtartalmuk, a vállalatialap-képzés, a bérfejlesztés és a hitelezés rendszere fejlesztési céljainkkal nincsenek összhangban, elkerülhetetlenül kialakul a megkülönböztetések széles köre. Ennek természetes következménye, hogy a jövedelmezőbb struktúra kialakításában nem juthat vezető szerephez az anyagi érdekeltség és annak kontrollja, a szelektivitás.

Pillantás a világba

A VIETNAMEI MEZŐGAZDASÁG TÁVLATAI

LE DU PHONG

A Vietnami Szocialista Köztársaság 329 566 km² területéből — az ország domborzati viszonyai miatt — a mezőgazdaság számára hasznosítható terület alig több mint 10 millió hektár. Ez főként három területen található: a Hong-delta vidékén, a Mekong folyó deltájában és a középtengerparti síkságon. Vietnam földje igen termékeny, bár az európai országokétól eltérően nagy része vízterület.

Délkelet-Ázsia középpontjában fekvő országunkban főként trópusi kultúrák dominálnak. A legfontosabb cereáliák a rizs, a kukorica, az édesbatáta, a maniőka és a burgonya mellett sokféle ipari növény ter-

melnek: gyapotot, jutát, hócsalánt, teát, dohányt, borsot, cukornádat, kókuszpálmát, kaucsokot, kávé, földimogyorót stb. Különösen a téli időszakban kedvezőek a természeti feltételek a különféle zöldségfélék, mint például káposzta, sárgarépa, fehérrepa, retek, uborka, paradicsom, karfiol, hagyma, fokhagyma, paprika, saláta, malabárspenót, vízhajnalka és sokfajta zöldbab termelésére. Az ország legismertebb gyümölcsei: a banán, az ananász, a citrom, a grapefruit, az eper, a dinnye, a mandarin.

Az állattenyésztés viszonylag fejletlen, a legismertebb háziállatok a bivaly, a marha, a sertés, a ló, a kecske és a baromfi (liba,

kacsa, tyúkféle). A sok folyó, tó és a kerek 3260 km hosszú tengerpart előnyös helyzetet teremt a halgazdaságok tevékenységéhez. Önmagában véve igen kedvező körülmény, hogy Vietnamban az év minden szakában megszakítás nélkül folyik a mezőgazdasági termelés.

A felszabadulás (1945) előtt a vietnami mezőgazdaságban a földtulajdon megoszlása világosan tükrözte a gyarmati és a feudális viszonyok szélsőségeit. Erre jellemző, hogy a lakosság 5%-át kitevő földbirtokosok és kolonialisták az összterület 70%-át birtokolták. A dolgozó parasztok – az egész ország lakosságának 95%-a – pedig az összes földterületnek csak 30%-ával rendelkeztek. A mezőgazdaság anyagi-műszaki bázisa emberi és állati erőn alapult. A gépesítés teljesen hiányzott, műtrágyát egyáltalában nem használtak. Nagyobb mezőgazdasági létesítmény csak elvétve akadt. A parasztok igen kezdetleges szerszámokkal művelték a földet, ezért a termésátlagok nagyon alacsonyak voltak.

A Dien-Bien-Phu-nál aratott történelmi győzelem után, 1954-ben teljesen felszabadult Észak-Vietnam, ahol a Vietnami Dolgozók Pártja (jelenleg a Vietnami Kommunista Párt) határozatot hozott a földreform azonnali megvalósítására, és megkezdődött a földosztás.

1957 végére a földreformot mindenütt befejezték. Több mint 8 millió paraszt 702 ezer hektár földet kapott, ezenkívül közel 115 ezer bivalyt és marhát, továbbá sok szerszámot osztottak ki.

A földreform alapvetően megváltoztatta a mezőgazdaság termelési viszonyait, azok birtokába került a föld, akik azt valóban megművelték.

Az 1 főre jutó kicsiny földterület (átlagosan 0,1 hektár) és az elmaradott termelési technika miatt azonban nem volt lehetőség a termelés fejlesztésére és az életszínvonal javítására, ezért a földosztás után azonnal hozzá kellett fogni a korszerű szövetkezeti gazdaságok létrehozásához.

1958. elején kezdetét vette a mezőgazdaság szocialista átalakítása. Ez a folyamat

gyorsan halad előre. A kollektivizálás során a parasztok néhány év alatt áttértek a szövetkezeti gazdálkodás útjára és 1960 végére a parasztok zöme belépett a mezőgazdasági termelőszövetkezetekbe.

A Vietnami Dolgozók Pártjának III. kongresszusa 1960 szeptemberében célul tűzte ki a termelőszövetkezetek megszilárdítását, a mezőgazdaság minden irányú fejlesztését, az intenzív és szakosodott termelés fokozatos kifejlesztését. A mező- és vízgazdálkodás fejlesztése szolgált az iparosítás alapjául.

A kongresszusi irányvonal megvalósítására az állam jelentős beruházásokat eszközölt a mezőgazdaságban, emellett nagyban segítette a termelés fejlesztését a parasztoknak és szövetkezeteknek nyújtott hitelek révén.

1955–1957 között az állam évente átlagosan 29,3 millió dongot fordított mezőgazdasági beruházásokra. Ez az összeg 1961–1964 között pedig már 149,6 millióra emelkedett, ami a népgazdaság összes beruházásainak 20%-a.

Kezdetét vette a vietnami mezőgazdaság új, gépi-nagyüzemi műszaki bázisának kiépítése. Észak-Vietnamban 1955-ben még egy gépállomás sem működött, 1960-ban már 23, 1965 végén pedig 75 gépállomás segítette a parasztok munkáját. Az állami hitelpolitika növekvő szerepét jól mutatják a következő adatok¹:

	Hosszú lejáratú hitelek	Rövid lejáratú hitelek
	millió dong	
1955–1957	16,8	0,0
1958–1960	15,3	1,0
1961–1964	44,9	28,6

A mezőgazdasági termelőszövetkezetek fejlődése mellett az állami gazdaságok szervezését is tervbe vették. 1965-ig Északon 59 állami gazdaságot szerveztek, ezekben 78 800 fő dolgozott, mintegy 114 800 hektárnyi földterületen.

A mezőgazdasági termelésben elkezdődött a tartós fellendülés. Az állatállomány, a

¹ Forrás: A VDK statisztikai adatai, 1965.

NÉHÁNY FŐBB NÖVÉNY TERMELÉSÁTLAGÁNAK ALAKULÁSA*

1. táblázat

A növény megnevezése	1955	1957	1960	1965
	q/ha			
Rizs (kétszer aratott)	16,20	18,01	35,90	39,10
Kukorica	11,14	11,39	11,13	11,43
Cukornád	291,30	367,30	423,20	388,70

* Forrás: A VDK Statisztikai adatai, 1970.

növények termésátlaga és a mezőgazdasági termelés értéke gyorsan növekedett.

A termelési viszonyok átalakulásával egyidejűleg nőtt a termelés. Erről tanúskodik az 1. táblázat, mely a legfontosabb növények termésátlagának növekedését szemlélteti.

Ismeretes, hogy az 1965 augusztusában megkezdődött háború kíméletlen pusztítást okozott az ország iparában és mezőgazdaságában egyaránt. A statisztikai adatok szerint 60 állami gazdaság és 1600 egyéb mezőgazdasági objektum semmisült meg.

A háborús években a Vietnami Dolgozók Pártja és a VDK kormánya változatlanul nagy figyelmet fordított a mezőgazdasági termelés fejlesztésére. Tovább nőttek az ezt szolgáló beruházások, egyre szaporodott a jó szövetkezetek száma, csökkent a gyengék aránya, ami a szocialista termelési viszonyok megszilárdulását bizonyítja. A mezőgazdasági nagyüzemek számának alakulását a következő adatok szemléltetik:²

	Állami gazdaság	Termelőszövetkezet
1965	59	31 651
1968	68	22 162
1972	70	19 564
1974	72	17 902

1975-ben a vietnami forradalom győzelmével lezárult a nemzeti demokratikus, népi forradalom korszaka és az egész ország előtt megnyílt a szocialista fejlődés útja. 1976. decemberében a Vietnami Kommunista Párt IV. kongresszusa határozta meg a szocializ-

mus építésének feladatait és a második öt-éves terv mutatóit.

A IV. pártkongresszus kimondotta, hogy ésszerű elsőbbséget kell adni a nehézipar számára a mezőgazdaság és a könnyűipar fellendítésének bázisán. Össze kell hangolni az ország iparosítását a mezőgazdaság fejlesztésével, az ipari-agrár gazdasági struktúra létrehozása céljából, erősíteni kell a központi irányítást, s ugyanakkor fejleszteni kell a helyi kezdeményezést. Össze kell kapcsolni a kettőt egy egységes nemzetgazdasági szerkezetben. Egyidejűleg folytatni kell a népgazdaság erősítését. Tovább kell fejleszteni a kooperációt és a kölcsönös segítségnyújtást a testvéri szocialista országokkal. Ugyanakkor fokozni kell a gazdasági kapcsolatokat a többi országgal a függetlenség, a szuverenitás és a kölcsönös előnyök alapján.

A kongresszus megállapította, hogy a mezőgazdasági termelésnek mindenekelőtt gyorsan és elegendő mértékben ki kell elégítenie a lakosság élelmiszer-szükségletét és jelentős élelmiszer-tartalékokat kell felhalmoznia.

Maximálisan összpontosítani kell minden szinten az ország valamennyi termelőágazatának erőit a mezőgazdaság ugrásszerű fejlődése érdekében.

Ösztönözni kell az intenzív művelés megvalósítását, és ezzel párhuzamosan bővíteni kell a rizstermő földterületet az aratások számának növelésével és a termelés fokozásával. Ki kell építeni a nagy kiterjedésű, kedvező rizstermő övezeteket, fejleszteni kell az egyéb élelmiszert (kukorica, édesbátá, manioka, burgonya, cirok) termelő gaz-

² Forrás: A VDK statisztikai adatai, 1975.

daságokat olyan intenzív művelésű összevont övezetek létrehozásával, ahol a termelést a termékek feldolgozása is követi.

Dél-Vietnamban a népgazdaságon belül növelni kell a szocialista szektor súlyát. Dél-Vietnamban az alapvető társadalmi igazságtalanságokat a közelmúltban egyszer s mindenkorra felszámolták, a parasztok többsége földhöz jutott. Egyidejűleg tovább folyik Északról a gazdasági és műszaki káderek áttelepítése, valamint az anyagi és technikai eszközök tömeges irányítása délre, a déli országrész helyzetének stabilizálása érdekében.

1980-ban legalább 21 millió tonna élelmiszert, egy millió tonna húst (lábon állva),

egy millió tonna tengeri halat és 350 ezer tonna édesvízi vagy kevertvízi halat kell biztosítani az ország részére. Ezenkívül 3,5 milliárd tojást, 220–250 ezer tonna cukrot kell előállítani. A most folyó ötéves terv során egy millió hektár parlagföldet kell újraművelés alá venni 1,8 millió munkavállaló átirányításával új gazdasági körzetekbe. Az 1981–1985-ig terjedő ötéves tervben pedig négy millió hektár terület művelhetővé tételét irányozták elő. A mezőgazdasági termelés értékének 8–10%-kal kell emelkednie évente.

Mindez hatalmas erőfeszítéseket kíván, a rendelkezésre álló anyagi és emberi erőforrások ésszerű, hatékony felhasználását igényli.

Tallózás

KERESETLENÜL EGY TÉMÁRÓL

A téma az utcán hever, tartja a közmondás, csak tallózni kell. Vannak esetek, amikor az ember óhatatlanul gondolkodóba esik, elmeditál azon, hogy az a bizonyos utcán heverő téma miért olyan, hogy le sem kell hajolni érte, házhoz jön. Nemrég egy vizsgálat alkalmával részt vettem egy kisebb fajta ütközetben, keresve az egymással szembenálló, igazságukat konokul hajtogató ellenfelek között a mindenki számára elfogadható megoldás feltételeit, lehetőségeit. Még a laikus szemlélődő is felfigyelt volna a hivatalos köntös mögé bújtatott ellentétek elsősorban presztízs mivoltára. A témát tehát egy olyan idézőjelben tett mérkőzés szolgáltatta, melyhez bírónak a két ellentétes érdeket képviselő fél a legelsőbb szervet kérte fel, de

magát a mérkőzést már színvonalon alul játszotta végig.

A harc, enyhébben fogalmazva két különböző, egymással szöges ellentétben levő érdekek hiábavaló egyeztetése, egy, a VI. ötéves tervidőszak végére várhatóan várossá alakuló nagyközség, a különböző szintű építésügyi hatóságok és a községben gazdálkodó termelőszövetkezet között folyt egy sertéstartó major körül. A vita tárgyát képező majort az 1960-as években építette a termelőszövetkezet a község beépített területétől távol, az építésügyi hatóságok engedélyével. Időközben a község fejlődött, sok új ház épült, ezért elkészítették a község egyszerűsített rendezési tervét, melyben a major már tartalék lakótelepként szerepel. Ekkor még lett volna rá lehetőség, hogy a majort a benne levő sertésekkel együtt más helyre telepítsék. Közben újabb összevont községfejlesztési rendezési tervek készültek, ennek ellenére a szövetkezet mindig kapott engedélyt a majorban újabb és újabb beruházások megvalósítására. Időközben a község elérte a major megengedhető határát és ekkor kezdődött a huza-vona, a konfliktusok végeláthatatlan sora. A termelőszövetkezet a majorban levő sertéstelep fenntartása érdekében termény-

szárít
pénzü
is kap
Azt é
meg
ismer
zett.
elutas
terv
szám
Fü
magá
los r
feles
fliku
tudor
viselk
szem
hivat
nyek
mege
gyeln
kat,
zett
mény
dobá
meg
a ki
fogn
mes
A
értün
séges
apró
több
jegy
felső
emb
az e
veze
kel,
ame
csak
igaz
tám